

Markedsblikk Mars 2022

Krigen i Ukraina dominerer markedene.

Konflikten mellom Russland og Ukraina eskalerte voldsomt i februar, og kulminerte med en russisk invasjon, vestlige sanksjoner og tysk stopp for gassledningen Nord Stream 2.

Været: Igjen overskudd på hydrobalansen.

Selv om det var noen tørre og kalde perioder, var været i Norden i februar overveiende mildt, vått og vindfullt. De relativt høye temperaturene og de store nedbørsmengdene har ført til at den nordiske hydrobalansen er i overskudd for første gang i år. Starten på mars ser derimot noe tørrere og kaldere ut, selv om værutsiktene fortsetter å varierer mye.

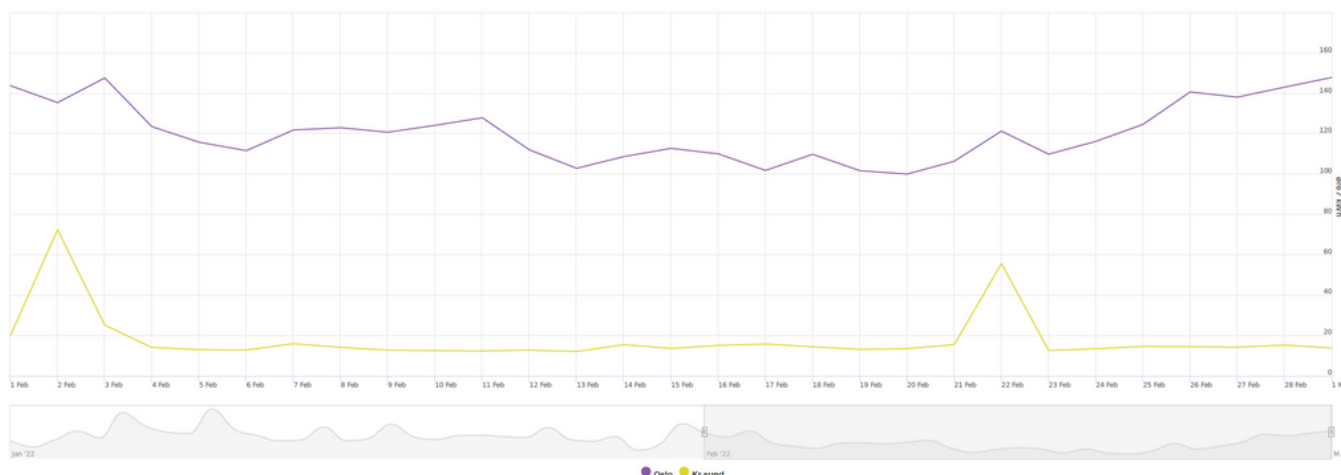
Når det gjelder prisutviklingen for vårt område for februar, har prisene, som dere ser i graf under, ligget markant under prisene i Sør-Norge. Vi fikk et kort prishopp 22. februar som følge av utfall av vindkraft i vårt område og Sverige som vi har overføring mot.

Krigen i Ukraina utløste enormt prishopp.

Den korte kurven: Første halvdel av februar var preget av konstant fallende nordiske terminpriser. De daglige prisvariasjonene har ikke på noe tidspunkt vært store, men prisene har falt jevnt og trutt i takt med fortsatt våte og milde værutsikter. Utviklingen snudde imidlertid i andre halvdel av måneden, da Ukraina-konflikten ble et stadig viktigere tema i markedene. Da konflikten eskalerte til krig i slutten av måneden, førte det til et enormt prishopp. Q2-22 kontrakten endte derfor denne måneden med en samlet stigning på 17,05 EUR/MWh, og kostet ved stengetid 24. februar 69,60 EUR/MWh.

Den lange kurven: Årskontraktene i terminmarkedet opplevde omtrent den samme utviklingen i forrige måned, med et fall i begynnelsen av februar, etterfulgt av et prishopp i slutten av måneden, der de gjenvant tapene – og enda litt til. Krisen i Ukraina var toneangivende hele måneden, men spesielt den siste uken, da råvaremarkedene og de tyske strømprisene steg voldsomt etter at Tyskland varslet at de stanser godkjenningen av Nord Stream 2-kabelen og den russiske invasjonen av nabolandet. De nordiske strømprisene fulgte med oppover. 2023-kontrakten kostet derfor 45,50 EUR/MWh 24. februar, en stigning på 7,10 EUR/MWh siden begynnelsen av måneden.

Utvikling i områdepriser for februar 2022.

Alt fokus på Russland og Ukraina.

Månedens altoverskyggende tema var konflikten mellom Russland og Ukraina, som nådde en foreløpig kulminasjon i slutten av måneden med russisk invasjon og stans av Nord Stream 2-prosjektet. Vi gir deg her en oversikt over hendelsene og hvordan markedene har reagert på dem.

Nord Stream 2-gassledningen er foreløpig lagt på is av den tyske regjeringen. Dette er klart etter de dramatiske hendelsene i Russland og Ukraina i februar, som kulminerte med den russiske invasjonen av Ukraina samt anerkjennelsen av utbryterrepublikkene i Øst-Ukraina som selvstendige nasjoner. Putins og den russiske Dumaens godkjenning av de opprørsstyrte republikkene, og russernes utmelding fra Minsk-avtalen tirsdag 22. februar, fikk den tyske kansleren Olaf Scholz til å kunngjøre at den tyske regjeringen har besluttet å stanse godkjenningsprosessen av Nord Stream 2.

Fem års arbeid

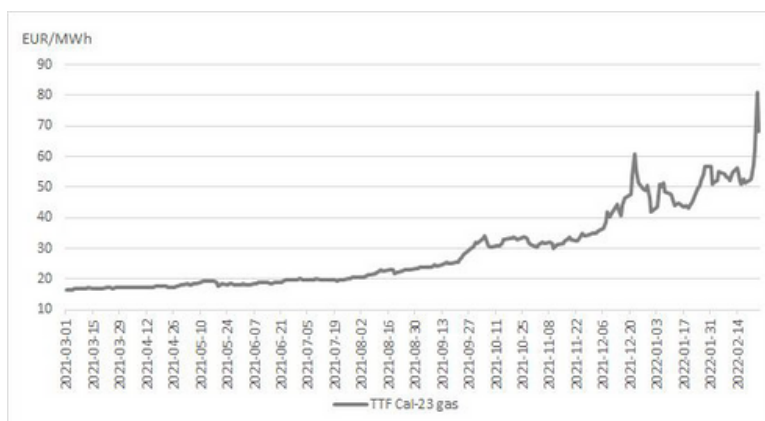
Den 1200 km lange, omdiskuterte gassledningen som strekker seg fra området rundt St. Petersburg i Russland gjennom Østersjøen og til byen Lubmin i Øst-Tyskland, er ellers ferdig og klar til bruk. Nord Stream 2 ble ferdigstilt i fjor etter mer enn fem års arbeid, men idriftsettelsen ble utsatt på grunn av EU-regler som hindrer eieren av ledningen, det statseide russiske energiselskapet Gazprom, fra også å være operatør. Gazprom prøvde å omgå disse reglene ved å stifte et datterselskap som formelt kunne stå for driften av ledningen, men denne løsningen var fortsatt til behandling i det tyske rettssystemet, da andre hendelser i februar førte til at hele Nord Stream 2-prosjektet ble satt på vent.

Tyskland i stort dilemma

Spillet om Nord Stream 2 har vært det dominerende temaet i de europeiske gassmarkedene i flere måneder, og førte til massive prisstigninger allerede i fjor høst. Russland ble anklaget for å redusere forsyningene gjennom de allerede eksisterende gassledningene til Vest-Europa i et forsøk på å fremskynde godkjenningsprosessen i de tyske domstoler. Tyskland var lenge den mest Russland-vennlige aktøren i Vesten i forhold til Nord Stream 2, da de var veldig avhengige av russisk gass, mens andre store EU-land eller for den saks skyld USA ikke har de samme behovene.

Mens andre statsoverhoder, ikke minst Joe Biden, snakket om en nedstenging av Nord Stream 2 som en sanksjonsmulighet da krisen på den russisk-ukrainske grensen eskalerte i februar, havnet Olaf Scholz i et vanskelig dilemma og forsøkte seg med litt vagere uttalelser. Til slutt var det imidlertid ingen vei utenom for den fortsatt relativt ferske tyske kansleren, som med beslutningen om å utsette godkjenningen nå står overfor nye utfordringer for å forsyne landet med gass, på toppen av en vinter med høye gass- og strømpriser i EUs mest folkerike nasjon.

Temaet om avhengigheten av russisk gass var tydelig allerede under fjorårets tyske valgkamp, og har siden blitt et enda viktigere spørsmål. Noen ønsker å stoppe den tyske utfasingen av kjernekraft, der de siste reaktorene etter planen skal stenges i år, mens den mer populære holdningen er å øke satsingen på grønn energi. I tillegg er muligheten for økt import av LNG fra allierte land, spesielt USA, en mulighet, men alle disse alternativene er tidkrevende og løser ikke den umiddelbare avhengigheten av russisk gass. Nord Stream 2-ledningen ligger i mellomtiden klar i Østersjøen, og prosjektet kan raskt startes opp igjen den dagen spenningene mellom Russland og Vesten har avtatt.

Mildvær og LNG demper krisen

Nyheten om Nord Stream 2s foreløpige skrinlegging, og den påfølgende russiske offensiven i Ukraina, var selvfølgelig svært positive nyheter for de europeiske gassmarkedene, og prisene gikk rett til værs i slutten av februar. 2023-kontrakten på den ledende europeiske TTF-gassbørsen nådde 60 EUR/MWh, det høyeste nivået så langt i år og nær det høyeste noensinne. Stigningene kunne imidlertid vært enda større om det ikke hadde vært for det mildeinterværet som i februar har kommet europeerne til unnsetning midt under gasskrisen med Russland. Temperaturene i det meste av Vest- og Sentral-Europa har vært godt over normalen det meste av måneden, noe som har redusert etterspørselen etter gass betydelig.

I tillegg har Europa nok en gang økt LNG-importen, som de siste to månedene har forsynt europeere med gass. Fallende priser i Asia har bidratt til at Europa igjen kan få tak i LNG, etter at det meste ble sendt til andre deler av verden i 2021, først og fremst Øst-Asia.

Stigende kull og olje

De stigende gassprisene og den generelle usikkerheten som de første diplomatiske spenningene og den påfølgende krigen har utløst, førte også til prishopp i andre markeder. Ett tonn kull til levering i 2023 har dermed steget til tidenes høyeste pris. I tillegg til gass og olje er Russland også en stor eksportør av kull, og dette markedet slipper dermed heller ikke unna krisen, på samme måte som kull generelt blir mer attraktivt når gassprisene stiger så mye som tilfellet er nå.

Som så ofte før spiller geopolitiske spenninger også en viktig rolle på oljemarkedet, der prisen på et fat Brent-olje passerte 100 dollar for første gang siden 2014 da Russland invaderte Ukraina torsdag 24. februar. Russland har som kjent hatt et produksjonssamarbeid med OPEC-landene i årevis, og denne alliansen er det nå satt spørsmålsteget ved, da flere OPEC-land, først og fremst Saudi-Arabia, også har nære bånd med USA. Strømprisene på kontinentet, ikke minst i Tyskland, har også steget i takt med at den russisk-ukrainske krisen har eskalert.

På CO2-kvotemarkedet var det i februar fokus på nyheten om at Europaparlamentet vurderer en reform av kvotemarkedet for å hindre plutselige prisstigninger, som de vi har sett det siste året. Dette førte til at prisene falt, men som en del av de generelle stigningene i slutten av måneden var kvoteprisen snart tilbake på ca. 95 EUR/t. Markedet venter fortsatt på om vi vil passere 100 EUR/t i løpet av kort tid.

Ta gjerne kontakt for en hyggelig kraftprat!

Turid H. Sevaldsen, KAM-Storkundeansvarlig

Mobil: +47 99 28 15 04 / E-post: turids@neas.mr.no

NEAS

Konklusjonen.

Den korte kurven: Usikkerheten i markedene er enorm i begynnelsen av mars, etter den russiske invasjonen av Ukraina og Tysklands beslutning om å legge Nord Stream 2 på is. Flere spørsmål fortsetter å dukke opp, først og fremst om hvordan den russiske invasjonen av Ukraina utvikler seg. EU og USA har allerede innført en lang rekke sanksjoner mot Russland, og nye er ventet i løpet av mars, da vestlige ledere forventes å bli enige om ytterligere motsvar på de russiske handlingene i Ukraina. Selv om værbildet ikke er i fokus akkurat nå, vil dette selvsagt også spille en rolle i mars. De siste prognosene tilsier at det milde og våte været som har preget det meste av februar vil bli erstattet av høytrykksvær med lave temperaturer og nedbør samt begrenset vindkraftproduksjon i hvert fall i første halvdel av mars.

Til tross for stor usikkerhet, tror vi at sannsynligheten for ytterligere prisstigninger i Sør og ellers i Europa er størst i mars, også i den korte enden av markedet. De kommende månedskontraktene samt kvartalskontrakten Q2-22 vil også bli påvirket av prisstigningene som kan ramme de omkringliggende markedene som følge av krisen i Ukraina. Hvis værutsiktene fortsetter å indikere et skifte til tørrere og kaldere forhold, vil det gi et ytterligere løft til oppsiden av markedet. Når det gjelder prisene fremover i tid for Midt- og Nord Norge er det ingen indikasjoner på unormalt høye priser fremover akkurat nå. Vi kan få korte prishopp som følge av stans i vindkraftproduksjonen i Norge og Sverige, men disse vil ha mindre betydning nå som været blir mildere og forbruket lavere.

Den lange kurven: Volatiliteten har også vært voldsom på årskontraktene for terminmarkedet i slutten av februar, og mye tyder på at de store variasjonene vil fortsette i mars. Nesten uansett hvilken retning krigen i Ukraina tar, vil det føre til umiddelbare reaksjoner av et eller annet slag, spesielt i råvaremarkedene, noe som også vil påvirke strømprisene i de nordiske landene. Selv om det er vanskelig å forutsi hvordan krigen i Ukraina vil utvikle seg, tror vi årskontraktene vil stige i mars.

Ettersom tyske strømpriser er mer sårbare for avbrudd i gassforsyningen til Europa enn de nordiske, vil variasjonene trolig være enda større i Tyskland enn i Norden. Dermed kan det se ut som det blir stigende EPAD-er på årskontraktene i Danmark og Sør-Sverige, mens vi tror på en nøytral utvikling på de norske og finske EPAD-ene.

Hold øye med.

1. Ukraina: Det er vel nesten overflødig å peke på krigen i Ukraina som det viktigste temaet på tvers av markedene i mars. Hvor stor offensiv har Russland planlagt og hvor lang tid forventes militæraksjonen i Ukraina å ta? Og hvilke sanksjoner har Vesten tenkt å innføre mot russerne? Usikkerheten er stor og volatiliteten høy.

2. Kvotemarkedet: I februar dukket det igjen opp rykter om at Europaparlamentet jobber med en ny reform av CO2-kvotemarkedet. En reform som skal gjøre markedet mer transparent og hindre de store daglige prisvariasjonene som vi har opplevd det siste året. Hvis flere detaljer dukker opp i mars og planene blir mer offisielle enn de er nå, kan det endre kvotemarkedet, noe som også vil påvirke strømprisene.

Kjernekraft.

Tidligere i år skrev vi at den nye finske kjernekraftreaktoren, Olkiluoto 3, var klar til prøvestart i februar. Så greit skulle det imidlertid ikke gå, da reaktoren, som allerede var over 10 år forsinket, ble rammet av nye forsinkelser i forrige måned. Både prøvestart og full oppstart av reaktoren er nå utsatt i ytterligere noen måneder, noe som medførte stigende priser på de nærmeste kontraktene, spesielt i Finland. I begynnelsen av februar fortsatte de allerede tilgjengelige nordiske kjernekraftreaktorene å gå ved full drift. I andre halvdel av måneden måtte den svenske Oskarshamn 3-reaktoren stenges i ni dager på grunn av ekstra reparasjonsarbeid. Reaktoren forventes imidlertid å være i drift igjen fra 1. mars, og det er ikke planlagt noen produksjonsstans den kommende måneden.

Ta gjerne kontakt for en hyggelig kraftprat!

Turid H. Sevaldsen, KAM-Storkundeansvarlig
Mobil: +47 99 28 15 04 / E-post: turids@neas.mr.no

NEAS

Høye priser til tross for forbedret hydrobalanse.

Til tross for en klar bedring i hydrobalansen (summen av vann, snø og markvann) og generelt mildvær over hele Norden, ligger de nordiske spotprisene fortsatt på et meget høyt nivå. Den gjennomsnittlige systemprisen for måneden ser ut til å ende på ca. 85 EUR/MWh. Store deler av vannreservene ligger i den nordlige delen av Norge, mens den sørlige delen, som er svært avgjørende for systemprisen, fortsatt opplever høye priser på grunn av eksporten til andre land. Systemprisen er en teoretisk pris, som beregnes ut fra en forutsetning om at det ikke er overføringsbegrensninger (flaskehalser) i det nordiske transmisjonsnettet. Systemprisen er felles for hele det nordiske markedet og fungerer som referansepris for prissetting av den finansielle krafthandelen i Norden.

I tillegg til systemprisen beregner Nord Pool områdepriser som tar hensyn til flaskehalser i transmisjonsnettet. Områdeprisene er de prisene som skaper balanse mellom kjøps- og salgsbud fra aktørene innenfor de ulike budområdene i Norden. Norge har de seneste årene vært delt inn i fem budområder, Sverige er delt inn i fire områder, Danmark i to områder, mens Finland består av ett.

Ta gjerne kontakt for en hyggelig kraftprat!

Turid H. Sevaldsen, KAM-Storkundeansvarlig

Mobil: +47 99 28 15 04 / E-post: turids@neas.mr.no

NEAS